

Василь БАРАНИЮК,
*аспірант Тернопільського національного педагогічного
університету імені Володимира Гнатюка,
Тернопіль, Україна*

Vasyl BARANIUK,
*Graduate student of Ternopil Volodymyr Hnatiuk
National Pedagogical University,
Ternopil, Ukraine*
*Науковий керівник – Ольга СОРОКА,
доктор педагогічних наук, професор
Тернопільського національного педагогічного
університету імені Володимира Гнатюка,
Тернопіль, Україна*
*Scientific director – Olha SOROKA,
Doctor of Education, PhD
of Ternopil Volodymyr Hnatiuk
National Pedagogical University,
Ternopil, Ukraine*

МІСЦЕ ТЕАТРАЛЬНОЇ ЕТИКИ У АКТОРСЬКІЙ ПРОФЕСІЇ

THE ROLE OF THEATER ETHICS IN THE ACTING PROFESSION

Нікомахова етика Арістотеля — це один з найважливіших творів в історії етики. Вона має велике значення для театральної справи, особливо в контексті акторської професії. Арістотель вважав етику наукою, яка навчає добродійству, що є дуже важливим для акторів, які повинні виявляти різні емоції та характери на сцені. На відміну від філософії, він вважає її практичною наукою, що в свою чергу дає змогу безпосередньо застосовувати Нікомахову етику у своїй роботі, яка включає в себе важливість морального вибору, а також включає в себе принципи співпраці та комунікації, які є важливими для успішної роботи у театрі.

Театральна етика є важливою складовою для майбутніх акторів, оскільки поєднує в собі культуру та етику спілкування в сценічному просторі та житті, також є інструментом виховання, привчання до процесу та важливості репетиційних процесів, дотримання графіку, професійної відповідальності, дисципліни та пунктуальності. Театральна етика є одним з ключових елементів у професійному розвитку актора.

Театральна етика навчає, виховує та спонукає до розвитку не тільки майбутнього актора, але і того хто вже працює не один рік. Виховує, спрямовуючи до самодисципліни і самоаналізу, щоб краще володіти тілом, емоціями та думками. Розвиває акторську особистість, оскільки професія вимагає неспинного руху до чогось нового, неповторного, унікального, для цього актор повинен шукати щось нове в собі, що може здивувати публіку в наступній постановці.

Театральна етика є рушійною силою та готує до невпинної роботи над собою, бо в акторській професії неможливо навчити, якщо людина повністю не присвятить себе театру. Актор повинен чітко усвідомлювати усю відповідальність та обов'язки, які лягають на його плечі, починаючи працювати в театрі.

Видатний естонський режисер та педагог Вольдемар Пансо у статті “Життя і формування особистості актора” розглядає проблеми етики як підвалин акторської творчості, що формують єдність його людського і мистецького начала. Він вважав, що в драматичному мистецтві важко виміряти результати, оскільки мірилом є тільки суб'єктивне ставлення: переконливо був зіграний образ чи не дуже, чи примусив задуматись глядача над проблемою, яку хотів донести до нього актор чи ні, чи зумів повністю захопити увагу залу та викликати співпереживання. Він виявив 20 проявів посередності, які найчастіше зустрічаються в акторській техніці, ось деякі з них: відсутність тренувань і муштри для тіла й голосу, так і в галузі психотехніки відсутність свіжості і сприйнятливості; поганий смак і недостатньо тонке відчуття міри; почуття — замість думки й замість почуття — акторські емоції; “посередність – не постійна величина. Вона як горизонт – все залежить, з якої висоти на неї дивитись. І все залежить від часу. Що було добре вчора, сьогодні може стати посереднім”.

Отож, підводячи підсумки, можна сказати, що театральна етика постійно розвивається, поповнюється чимось новим, змінюється і цим спонукає те ж саме робити акторів, займаючи одне з найважливіших місць не тільки у театральному житті актора, а й особистому та публічному просторі .

ЛІТЕРАТУРА:

1. Пансо В. Праця і талант у творчості актора – Львів, 2014. – 276 с. + 14 с. іл.
2. Арістотель. Нікомахова етика / Αριστοτελους. Ηθικα Νικομαχεια. - К. : Аквілон-Плюс, 2002. 480 с. (білінгва).

